

Nytt pensjonssystem.
Legitimitet, Atferd og Bærekraft

Presentasjon av Pensjons-LAB

Åpningsseminar 14. mars 2019

Anne Skevik Grødem

Den (omfattende) utlysningen etterspurte..

- Følgforskning – i lys av at dette er «**work in progress**»:
 - Gjennomføringen av pensjonsreformen tar lang tid [...] mange år før [alle elementer] er fullt innfaset
 - Regjeringen og partene i arbeidslivet forhandlet i mars 2018 fram en avtale om ny tjenstepensjon og ny AFP for ansatte i offentlig sektor. Det er behov for å følge opp gjennomføringen og virkningene av denne pensjonsavtalen.
 - Pensjonsreformen innebærer en rekke overgangsordninger...
 - AFP-ordningen i privat sektor ble evaluert i 2017, og det kan bli aktuelt med omlegginger av ordningen, samt endringer i utformingen av private tjenstepensjoner i årene som kommer.
- Forskning som vurderer **helheten i systemet** og behov for nye tilpasninger
 - Virkningen av levealdersjusteringen skjer gradvis [...] Økende levealder kan videre medføre et behov for å øke aldersgrensene i pensjonssystemet over tid...
 - Utformingen av andre pensjons- og trygdeordninger vil påvirke i hvilken grad en når målene for reformen av folketrygdens alderspensjon
 - Folketrygdens ytelser til etterlatte og forholdet mellom ytelsene til enslige og par har vært under utredning.
 - Alderspensjon kan kombineres med korttidytelser som følger av sykdom eller arbeidsledighet. Det er behov for å vurdere regelverket for de ulike ordningene i sammenheng, og om fleksibel alderspensjon avlaster folketrygdens uføretrygd.
- Forskning om **kunnskap, oppslutning og tillit**
 - ...ønskelig med undersøkelser som måler tillit til pensjonssystemet og oppslutningen om pensjonsreformen blant ulike grupper...
- **Fordelingsvirkningene** av (hele) det nye systemet
 - Utviklingen i økonomisk ulikhet er under jevnlig debatt, og fleksibelt uttak av alderspensjon mellom 62 og 75 år kan bidra til økt ulikhet i pensjonsinntekter i framtiden. Virkningene av fleksibel alderspensjon og regulering av pensjoner under utbetaling på Eldres inntektsforhold må følges over tid. Det samme gjelder reguleringen av minstesikringen i pensjonssystemet, og omfanget av lavinntekt i ulike grupper i befolkningen.

Og utlysningen etterspurte videre...

- Forskningsinnsats og kunnskapsutvikling som **går utover utformingen av pensjonssystemet**. Pensjonsreformen legger opp til at yrkesaktiviteten blant eldre og avgangen fra yrkeslivet gradvis skal øke over tid i takt med økende levealder.
 - Belyse temaer og tiltak som bidrar til **en godt kvalifisert arbeidsstyrke og god mobilitet**, særlig i den eldre delen av befolkningen
 - Se utviklingen i, og regelverket for, de **helserelaterte ytelsene** i sammenheng med regelverket for pensjon
 - Hvordan **godt arbeidsmiljø og forebyggende arbeid** kan bidra til å realisere pensjonsreformens mål
 - Framskaffe mer kunnskap om sysselsettingsvirkninger og andre effekter over tid av endringene i **aldersgrensene**
 - Effekter av **seniorpolitiske tiltak**, og om de har noen påviselig effekt
 - ...mer kunnskap om **arbeidsprestasjonene** til eldre arbeidstakere i 60- og 70-årene
- **Opplistingen av kunnskapsbehov er ikke uttømmende**

Vi satte sammen et bredt konsortium

Institutt for samfunnsforskning

- Axel West Pedersen, Hege Kitterød, **Anne Skevik Grødem**

Fafo

- **Jon M. Hippe**, Tove Midtsundstad, Roy A. Nielsen, Ståle Østhus

Frischsenteret

- Erik Hernæs, Knut Røed, Simen Markussen

Statistisk sentralbyrå

- Nils Martin Stølen, Elin Halvorsen, Jia Zhiyang, Tom Kornstad, Dennis Fredriksen

Prosjektet er delt opp i en rekke avgrensede delprosjekter basert på årlige forskningsplaner. Prosjekter for 2018 og 2019 er definert

Delprosjekter 2018

- Levealdersjustering og aldersgrenser i pensjonssystemets – nordiske modeller og forbilder (ISF, Fafo)
- Kunnskap og informasjon (ISF)
- Effekter av aldersgrensene (Fafo)
- Tilrettelegging nye individbaserte pensjonsdata (SSB)
- Oppstart «Pensjon og uførhet» og «Produktivitet og alderssammensetning» (Frisch)

Delprosjekter 2019 (1-5 og 9)

- Minstesikring i de nordiske pensjonssystemene (ISF)
- Pensjon og uførhet – samspill mellom velferdsordninger (Frisch). Videreføring av delprosjekt i 2018.
- Produktivitet og alderssammensetning (Frisch), Videreføring fra 2018
- Sliterproblematikk og sen-karrierer (Fafo)
- Kompetansetiltak, tilrettelegging og seniortiltak på arbeidsplassen (Fafo)
- Survey om forventninger og holdninger til pensjon. (ISF)

Delprosjekter 2019 (6,7 og 8): Tre delprosjekter om fordelingsvirkninger

- Fordelingsvirkninger inklusive offentlig tjenstepensjon og privat AFP basert på Mozart-modellen (SSB/ISF).
- Fordelingsvirkninger av hele systemet basert på NAV-inntekstdata/regnskapsdata/AFP. Vekt på betydningen av privat tjenstepensjon (ISF/Fafo).
- Privat tjenstepensjon og kjønnseffekter basert på NAV-inntekstdata/regnskapsdata/AFP (ISF/Fafo).

Blogg - 5. desember 2018

Dette skjer på den politiske pensjon-fronten framover

Partene, Stortinget og regjeringen er involvert i flere prosesser som vil kunne endre dagens pensjonsordninger. I tida framover vil det trolig komme nyheter om blant annet privat AFP og lovregulert pensjonskonto.

Kvinner er splittet i sine holdninger til omsorgsopptjening av alderspensjon

En ny studie viser at kvinner er i snitt mer positive til ordningen med omsorgsopptjening av alderspensjon. Men høyt utdanna kvinner i likestilte par er imidlertid mer kritiske enn de fleste menn.

Hvordan skriver avisene om pensjon?

Dekningen av pensjonsstoff i norske aviser preges av at bransjekjørere med egeninteresser brukes som kilder, viser studie.

Letter på sløret om hvordan den store reformen tok form

Da pensjonsreformen entret scenen for fullt i 2011 var dette med et langt og konfliktfylt bakteppe. Et nytt forskningsprosjekt har kartlagt hva som skjedde i kulissene.

1 2 - Last

Kommende hendelser og møter

11. jan	Pensjonsforum: Egne pensjonskontoer 🕒 00:00 - 00:00
17. jan	SPK-kurs om pensjonsrettigheter (født 1962 eller tidligere) 🕒 00:00 - 00:00
14. mar	SPK-kurs om pensjonsrettigheter (født 1962 eller tidligere) 🕒 00:00 - 00:00

[Hele kalenderen](#)

Pensjons-

LAB

